

avaluació educació primària

curs 2009-2010

COMPETÈNCIA LINGÜÍSTICA: LLENGUA CATALANA

5 de maig de 2010

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació

INSTRUCCIONS

Per fer la prova necessites un bolígraf.

Primer has d'escoltar un dictat i has de completar els espais en blanc.

Seguidament has de llegir atentament uns textos i respondre a unes preguntes sobre el que has llegit.

Finalment has d'escriure un text sobre el tema que se't demana.

Hi ha diferents tipus de preguntes per respondre. La majoria les has de respondre marcant amb una X el requadre que consideris correcte; en d'altres, has de marcar també amb una X si la frase és verdadera o falsa, i en alguna altra has d'escriure.

Contesta tan bé com sàpigues cada pregunta. Si ho necessites, pots rellegir els textos i les preguntes.

EXEMPLE 1

El sol és:

- a. Un planeta .....
- b. Un satèl·lit .....
- c. Una estrella .....
- d. Un asteroide planeta .....

EXEMPLE 2

Segons el text, ¿quin és l'ordre correcte en què passen els fets ?

A.

Es va despertar tard i es va aixecar ràpidament.

B.

Va arribar a temps d'agafar l'autobús.

C.

Encara no havien obert la porta de l'escola.

D.

A casa, no va prendre res per esmorzar.

- a. D – D – B – A .....
- b. A – B – C – D .....
- c. A – D – B – C .....
- d. D – A – B – C .....

Només hi ha una resposta correcta per a cada pregunta. Si t'equivoques, pots ratllar-la i marcar clarament la nova resposta.

Tens 45 minuts per fer la prova. Llegeix atentament els textos i les preguntes per contestar tan bé com et sigui possible.

DICTAT

Ara escoltaràs un text dues vegades. La primera és per entendre'l bé i la segona és per completar els espais en blanc.

El senyor Guillem viu al bosc i té molta **POR** als lladres.

El senyor Guillem no és ric, **PERÒ** els lladres no **HO** saben. Després de **MOLT** rumiar, **L'HOME** va decidir escriure **AQUEST** rètol i **PENJAR-LO** a la porta.

“ Es prega als lladres que toquin el timbre. Podran entrar

lliurement i podran **VEURE** amb els seus propis ulls

que no hi ha res per **ROBAR**. Si vénen de nit, han de

trucar ben fort, tinc un son **MOLT** **PROFUND**.

Signat el senyor Guillem.”

AIXÍ que una nit va sentir el timbre.

Som els lladres! –va sentir que cridaven.

TEXT 1

Llegeix aquest text amb atenció.

Un d'aquells dies vaig descobrir a la paret un escorpí femella gros que portava una cosa que a primer cop d'ull semblava un abric de pell de color de camell. Una inspecció més a prop em va demostrar que aquesta peça era una massa de menuts minúsculs adherits al llom de la mare. Aquesta família em va captivar i vaig decidir d'entrar-los d'amagat a casa, al meu dormitori, per poder-los guardar i veure'ls créixer. Amb compte infinit vaig moure la mare i la família perquè es fiquessin a dins una capsa de llumins i llavors vaig afanyar-me cap a casa. Vaig tenir la mala sort que just entrar estaven servint el dinar; vaig posar amb molt de compte la capsa de llumins sobre la lleixa de la xemeneia del saló.

Distret amb el menjar i escoltant com discutia la família, vaig oblidar del tot les meves apassionants captures recents. Finalment, en Larry, havent acabat, va portar les cigarretes al saló i es va reclinar a la cadira, se'n va posar una a la boca i va agafar la capsa de llumins que jo havia dut.

Ara afirmo, com aquell dia, que l'escorpí femella no tenia cap intenció de fer mal. Estava inquiet i un xic enfadat d'estar tancat tant de temps dins una capsa de llumins i, per això, va aprofitar la primera oportunitat per escapar-se. Es va llançar fora de la capsa molt ràpidament, amb els menuts adherits desesperadament, i va fugir corrents per sobre del dors de la mà d'en Larry.

No molt segur del que havia de fer després, l'escorpí femella va aturar-se a la mà amb el fibló corbat enlaire i a punt. En Larry, en sentir el moviment de les seves pinces, va donar-hi un cop d'ull per veure què era, i des d'aquell moment les coses es van fer més i més confuses.

Gerard Durrell, *La meva família i altres animals*. 1988 (text adaptat).

1. On volia amagar la troballa el protagonista de la història?

- a. Al damunt de la xemeneia .....
- b. Al saló .....
- c. Al dormitori..... X
- d. Al menjador.....

2. Per què va agafar els escorpins?

- a. Perquè en feia col·lecció.....
- b. Perquè volia veure'ls créixer..... X
- c. Perquè volia espantar la família.....
- d. Perquè tenia gana .....

3. Quina d'aquestes frases resumeix millor el primer paràgraf?

- a. Mentre dinava, vaig oblidar-me de la meva troballa .....
- b. L'escorpí se sentia a gust a la capsa de llumins.....
- c. La mare escorpí portava les cries adherides a l'esquena ...
- d. La família d'escorpins va despertar el meu interès..... X

4. L'escorpí es va llançar fora de la capsa...

- a. perquè tenia gana .....
- b. perquè en Larry va cridar.....
- c. perquè volia fer mal .....
- d. perquè volia ser lliure..... X

5. A continuació tens unes frases que s'identifiquen amb unes lletres (A, B, C, D). Segons el text, quin és l'ordre correcte en què passen els fets?

<p>A. Vaig posar la meva troballa en una capsula de llumins.</p>	<p>B. Vaig descobrir un escorpí femella.</p>	<p>C. Vaig veure com en Larry va agafar la capsula de llumins que jo havia deixat al saló.</p>	<p>D. L'escorpí va sortir ràpidament de la capsula.</p>
---	---	---	--

- a. B – C – A – D.....
- b. B – A – C – D..... X
- c. A – B – C – D.....
- d. D – C – A – B.....

6. Al protagonista de la història...

- a. l'apassiona observar tot tipus d'animals X
- b. li agrada jugar amb llumins.....
- c. li volia fer mal en Larry.....
- d. li agrada omplir la lleixa de la xemeneia.....

7. Amb quina frase el protagonista ens explica el desconcert de l'escorpí?

- a. Va enganxar-se a la paret.....
- b. Va fugir per sobre de la mà d'en Larry.....
- c. Va aturar-s'hi amb el fibló corbat enlaire i a punt..... X
- d. Va ficar-se dins d'una capsula.....

8. Quan parla de *les meves apassionants captures recents* es refereix...

- a. a la seva família a punt de dinar.....
- b. a la seva col·lecció de capsules de llumins.....
- c. a l'abric de color de camell.....
- d. la família d'escorpins X

9. Què vol dir el protagonista de la història quan diu *aquesta família em va captivar*?

- a. Que el va encantar X
- b. Que el va espantar .....
- c. Que el va capturar .....
- d. Que el va inquietar.....

10. L'escorpi femella portava una *massa de menuts minúsculs adherits al llom*. Els menuts minúsculs són:

- a. Taques a la pell .....
- b. Les seves cries X
- c. Petits animals paràsits .....
- d. Granets de sorra.....

11. Una història *confusa* és el CONTRARI d'una història...

- a. complicada.....
- b. tèrbola.....
- c. embolicada .....
- d. precisa X

12. Una de les paraules següents NO té relació amb les altres. Quina és?

- a. Corba.....
- b. Curvatura .....
- c. Corbar .....
- d. Corbata X

13. Tria el verb correcte perquè la frase tingui sentit.

L'escorpí estava inquiet perquè _____ dins una capsa de llumins.

- a. havia estat tancat..... X
- b. haurà estat.....
- c. està tancat .....
- d. estaria tancat .....

14. Senyala l'oració que triaries per continuar la frase:

L'escorpí femella li va clavar el fibló al dit gros...

- a. perquè tota la família havia estat contemplant l'escena .....
- b. i en Larry va sentir un dolor terrible X
- c. quan en Larry sentia un dolor terrible .....
- d. i en Larry se'l treu del damunt amb una plantofada.....

TEXT 2

Llegeix aquest text amb atenció.

NAVILIS I GALIONS

Els navilis, juntament amb els galions, són els vaixells que podem veure a les pel·lícules de pirates i que també surten als contes com, per exemple, la història de Peter Pan, on el capità Garfi en mana un.

En posició d'atac es posaven tots els vaixells d'una mateixa flota, un darrera de l'altre, i s'anaven situant davant per davant dels vaixells de la flota enemiga. Una vegada col·locats començaven a disparar.

Contra el que ens han mostrat les pel·lícules, aquells vaixells eren més resistents del que pot semblar. Estaven fets amb grans peces de fusta de primera qualitat i el més normal, quan rebien una canonada, era que la bala rebotés. Els artillers apuntaven als pals i a les veles, per evitar que el vaixell pogués maniobrar, o bé a les troneres, els forats per on surten els canons, perquè si hi ficaven una bala, i aquesta tocava la pólvora, era fàcil que el vaixell s'incendiés. De fet, la majoria dels naufragis tenien aquesta causa.

Els navilis eren vaixells molt grans, d'uns 50 metres d'eslora, i com un edifici de cinc o sis pisos d'alçada. Portaven una tripulació d'uns sis-cents homes, que havien d'estar a vegades fins a sis mesos a alta mar. El fet d'estar tant de temps en un espai tant reduït feia que sovint hi haguessin baralles, i això, a la vegada, feia que el capità hagués d'imposar una disciplina molt fèrria, amb càstigs molt severos. Els mariners feien la seva vida allà on podien. Normalment dormien en cois, que són com hamaques, compartint espai amb els canons, i val a dir que no era una vida gens fàcil.

Alba Espargaró, *Cavall Fort*.

1. Marca amb una X si és verdadera (V) o falsa (F) cada una d'aquestes frases.

	V	F
a. Els navilis eren naus de guerra.....	X	
b. Avançaven amb la força del vent.....	X	
c. Navilis i galions s'assemblaven poc.....		X
d. Eren naus fràgils fetes de fusta		X

2. En quin moment començaven a disparar els navilis?

- a. Quan veien l'enemic a prop .....
- b. Quan la flota estava col·locada..... X
- c. Quan sentien la primera canonada .....
- d. Quan la flota carregava els canons .....

3. Què causava la major part dels naufragis?

- a. Les tempestes .....
- b. El vent.....
- c. El foc..... X
- d. Les males maniobres.....

4. Les troneres són els forats...

- a. dels canons.....
- b. per posar-hi les hamaques .....
- c. on es col·loquen els pals i les veles .....
- d. per on surten els canons .....

5. Per què el capità havia d'imposar càstigs molt severos?

- a. Perquè era un home molt dèspota .....
- b. Perquè era el capità i era qui manava .....
- c. Perquè havia de demostrar que ell era més fort .....
- d. Perquè havia de posar pau entre els mariners X

6. Què és l'eslora d'un vaixell?

- a. La llargària X
- b. La part davantera.....
- c. El costat dret .....
- d. La part posterior.....

7. Quin paràgraf ens parla de la tripulació dels navilis i galions?

- a. El primer paràgraf .....
- b. El segon paràgraf .....
- c. El tercer paràgraf .....
- d. El quart paràgraf X

8. Quina d'aquestes frases és la més correcta per resumir el contingut del text?

El text dóna informació sobre...

- a. com es defensaven els navilis i els galions .....
- b. els navilis i els galions, en general..... X
- c. els càstigs que rebien els pirates .....
- d. com es construïen els navilis i els galions .....

9. A la frase *el més normal era que la bala rebotés, rebotar* vol dir que la bala...

- a. feia un bot.....
- b. es llançava a l'aire .....
- c. canviava de direcció..... X
- d. queia a terra.....

10. *Els vaixells es posaven un darrera de l'altre* significa que es col·locaven...

- a. en paral·lel .....
- b. en filera X
- c. de dos en dos .....
- d. de costat .....

11. Una de les opcions següents és incorrecta. Marca-la:

- a. Flota de vaixells .....
- b. Flota d'avions .....
- c. Flota pesquera .....
- d. Flota d'escoles..... X

12. Marca el nexce que faries servir per unir les dues oracions següents:

Els mariners feien la vida com podien _____ l'espai era reduït.

- a. amb.....
- b. per si .....
- c. com que .....
- d. perquè..... X

13. Quina de les frases següents està ben puntuada?

- a. El capità, que s'enfadava sovint era molt bon home. ....
- b. El capità, que s'enfadava sovint, era molt bon home. X
- c. El capità que s'enfadava, sovint, era molt bon home.....
- d. El capità que s'enfadava sovint, era molt bon home. ....

REDACCIÓ

Escriu un mínim de 10 línies. Si escrius menys línies no se't corregirà la redacció i es veurà afectada la teva puntuació. Fixa't bé en el que escrius. Una vegada hagis acabat, llegeix-ho de nou i corregeix el que convingui. Si ho necessites, pots utilitzar el full de darrere per fer un esborrany o un esquema.

EL MEU ANIMAL PREFERIT

Explica quin és, com se diu, com és, què fa, etc.